

WŁODZIMIERZ APPEL

(Toruń)

EPITAFIUM ADAMA FREYTAGA W KIEJDANACH (I INNE *MONUMENTA*)*

Zestawianie wizerunku sienkiewiczowskich Kiejdan z ich współczesnym obliczem nie jest łatwe. Po dawnym pałacu, wspaniałej rezydencji Radziwiłłów, dziś nie pozostał nawet kamień na kamieniu, a doczesne szczątki niektórych członków tej magnackiej rodziny, łącznie z osobą Krzysztofa Radziwiłła, „Pioruna” (1547–1603), oraz Janusza Radziwiłła (1612–1655), dopiero od niedawna, bo ostatecznie z początkiem XXI wieku, na nowo uzyskały skromne co prawda, ale zadbane schronienie w podziemiach kiejdańskiego kościoła ewangelicko-reformowanego, zamienionego na Mauzoleum Księżąt Radziwiłłów¹. Dzisiejsze Kiejdany to mozaikowe miasteczko, liczące około 30 tysięcy mieszkańców, z niewysoką zabudową starego miasta, dwiema synagogami na starym rynku (trzecia znajduje się nieco dalej), starym, piętnastowiecznym kościołem katolickim pod wezwaniem św. Jerzego, który z lewego brzegu rzeki Niewiaży góruje nad miasteczkiem, oraz masywnymi bryłami dwóch kościołów reformowanych, kalwińskiego i ewangelickiego. Ten małomiasteczkowy pejzaż architektoniczny dopełnia jeszcze kopulasta cerkiew, barokowy drewniany kościółek karmelitów pod wezwaniem św. Józefa, wieża minaretu, poklasztorne budynki zamienione na muzeum oraz gmach słynnego kiejdańskiego gimnazjum.

Wspomnieć należy, że w pobliskich Szetejniach, oddalonych o około 15 kilometrów, w 1911 r. urodził się Czesław Miłosz, natomiast na osobną uwagę zasługuje fakt, iż w samych Kiejdanach pochowany został Adam Freytag (junior), urodzony w Toruniu w 1608 r., syn Adama, profesora toruńskiego Gimnazjum Akademickiego, nauczyciela łaciny i greki. Bez wątplenia Adam odziedziczył po rodzicu filologiczne uzdolnienia; świadczyć o tym może łaciński wiersz ułożony przezeń na cześć Jana Brożka, wybitnego matematyka i astronoma, opublikowany w Toruniu w 1619 r. (nb. łaciński panegiryk na cześć tego samego adresata ułożył i opublikował także

* Gdyby nie wyjątkowa wręcz życzliwość pań z kiejdańskiego i kowieńskiego muzeum, które umożliwiły zobaczenie (i sfotografowanie) oryginalnego epitafium i popiersia Freytaga, z pewnością artykuł ten w ogóle by nie powstał. Z wyjątkiem zdjęcia nr 5 pozostałe fotografie autorstwa Kosmy i Włodzimierza Appelów.

¹ W kościelnej krypcie znajdują się ponadto dziecięce trumny Mikołaja (1610–1611), Jerzego (1616–1617), Stefana (1624–1624) i Elżbiety (1622–1626) Radziwiłłów.

1. Na pierwszym planie na tle ratusza aż nazbyt okazały, współczesny pomnik Janusza Radziwiłła. Z tyłu po lewej fragment bryły dawnego zboru kalwińskiego – obecnie Mauzoleum Radziwiłłów

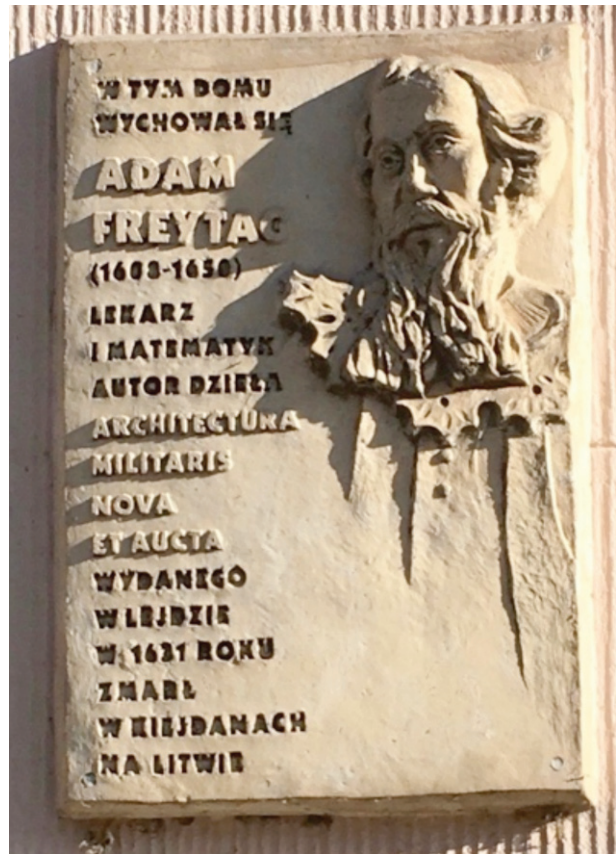
Adam – ojciec). Było to podziękowanie dla owego profesora Krakowskiej Akademii, od którego młodzieńki Adam otrzymał podręcznik geometrii Piotra Remusa².

Niebawem młodzieniec jako stypendysta Rady Miejskiej Torunia udał się na naukę do Niemiec, ale przebieg jego studiów, jak pisze Jerzy Serczyk, „nie jest dotąd znany”; być może rozpoczął je w Lipsku, a wiadomo, że w 1625 r. „zapisał się na uniwersytet we Frankfurcie nad Odrą”, natomiast w 1629 r. „immatrykulował się na wydziale medycznym uniwersytetu w Lejdzie”, który ukończył „ze stopniem doktora medycyny, nadanym mu 1 IV 1632 r.”³ Można przyjąć, że właśnie w tym roku zetknął się z młodym księciem, Januszem Radziwiłłem, który następnie stał się protektorem, chlebodawcą i dowódcą niewiele odeń starszego, a już uznanego wówczas specjalisty w zakresie wojskowej inżynierii. Mianowicie Freytag jeszcze podczas „swoich studiów lekarskich pisał swe najważniejsze dzieło: *Architectura militaris nova et aucta*⁴, którego część pierwszą, ukończoną w połowie r. 1630,

² Zob. Jerzy Serczyk, *Adam Freytag (1608–1650), matematyk i inżynier wojskowy*, [w:] *Wybitni ludzie dawnego Torunia*, oprac. M. Biskup, PWN, Warszawa – Poznań – Toruń 1982, s. 75. W pracy tej (oraz innych przywołanych niżej w przypisach) znaleźć można szereg interesujących szczegółów związanych z frapującą biografią Freytaga, które tutaj pomijam ograniczając się głównie do tych, jakie mogą posłużyć lepszemu zrozumieniu treści poświęconego mu epitafium.

³ *Ibid.*, s. 76.

⁴ *Editio princeps*: 1631 w oficynie wydawniczej Bonawentury i Abrahama Elzewirów pt. *Architectura militaris nova et aucta, oder Neue vermehrte Fortification von Regular-Vestungen, von Irregular-Vestungen und Aussenwercken, von praxi Offensiva und Defensiva: auff die neve-*

2. Pamiątkowa tablica, autorstwa Lecha Tadeusza Karczewskiego, widniejąca na ścianie kamienicy, w której wychował się Adam Freytag (ul. Mostowa 34 w Toruniu)

dedykował królewiczowi Władysławowi, drugą Radzie miasta Torunia, a trzecią Radzie miasta Gdańska. Dalsze wydania 1635, 1642, 1654, 1665, a w przekładzie francuskim 1635, 1640, 1669²⁵. Fakt, że niespełna 25-letni student medycyny w zaskakująco krótkim czasie przygotował specjalistyczne opracowanie na temat między innymi budowania fos, budowy obozu wojskowego, budowy szańców gwiazdzystych, rozmaitych wałów, umocnień, podkopów i pomostów, kamiennych tam, a także młyna ślimakowego, niezasłużenie stał się przyczyną kwestionowania jego oryginalności. Kwestię tę przekonująco wyjaśnia Tomasz Marian Nowak, który dobitnie stwierdza, że dzieło Freytaga, dodajmy, że bogato ilustrowane, „zadecy-

ste Niederländische praxin gerichtet und beschrieben durch Adamum Freitag, der Mathematicum Liebhabern.

²⁵ Tak S. Herbst, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. VII, 1948–1958, s. 135–136. Podane daty kolejnych wydań, także przekładów, nieznacznie koryguje Tadeusz Marian Nowak w bardzo interesującym artykule na temat dzieła Freytaga (zob. niżej). Mianowicie oryginalne jego wydania w języku niemieckim ukazały się w Lejdzie ponownie w 1635 i w 1642 r. oraz w Amsterdamie w r. 1655; trzy edycje w przekładzie francuskim zostały opublikowane najpierw w Lejdzie (1635), a następnie w Paryżu (1640 i 1668 r.).

dowało o jego zasłużonej sławie jako – oczywiście nie twórcy, lecz – najwybitniejszego kodyfikatora, a przez to propagatora fortyfikacji staroholenderskiej”⁶. Co ciekawe, wśród autorów, z których Freytag czerpał potrzebne wiadomości, znaleźć można aż ośmiu pisarzy klasycznych, od Herodota począwszy, a na Wegecjusz i jego *Epitome rei militaris* kończąc⁷.

Warto podkreślić, że Freytag nie był jedynie teoretykiem wojskowej inżynierii, ale miał okazję brać czynny udział w trzech kampaniach wojennych oraz spożytkować swą wiedzę w zakresie budowy fortyfikacji także w rodzinnym Toruniu, do którego na krótko powrócił w połowie 1634 r., gdzie się ożenił i „gdzie pozostał do początku lat czterdziestych, nie zrywając jednak związków z Radziwiłłami”⁸. Wcześniej, będąc na służbie u księcia Fryderyka Henryka Orańskiego (1584–1647), brał udział w zwycięskim oblężeniu twierdzy ’s-Hertogenbosch (1629 r.) oraz Maastricht (1632 r.), co wprost wynika z treści epitafium. Później, „jako podkomendny księcia Janusza Radziwiłła towarzyszył mu [...] zapewne w wyprawie wojennej pod Smoleńsk”⁹, która zakończyła się zawarciem przez króla Władysława IV w 1634 r. pokoju z Rosjanami.

Ostatnie dziesięć lat życia, jak to się okazało, spędził Freytag w Kiejdanach. Tutaj powrócił do zapoczątkowanej już podczas niedawnego pobytu w Toruniu profesji nauczycielskiej, tym razem jako profesor matematyki w słynnym niebawem gimnazjum kiejdańskim, założonym jako liceum w 1625 r. przez Krzysztofa Radziwiłła, będącym przedmiotem hojnej troski także księcia Janusza. W 1649 r. ta kalwińska szkoła zyskała status czteroklasowego gimnazjum, w którym wykłady – jeśli wierzyć Jerzemu Serczykowi – „odbywały się po łacinie, po polsku, po niemiecku, a nawet w językach francuskim, hebrajskim i starogreckim”¹⁰. Poziom nauczania z pewnością był wysoki i nic dziwnego, że wkrótce stało się to gimnazjum jedną z najlepszych szkół w Wielkim Księstwie Litewskim.

Freytag w Kiejdanach praktykował też jako lekarz; niestety jego wiedza medyczna nie uchroniła go przed zdecydowanie przedwczesną śmiercią.

⁶ T. M. Nowak, *Adam Freytag i jego Architectura militaris nova et aucta*, [w:] *Twierdza Toruń – stan badań i problematyka konserwatorska. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Fortyfikacji i Generalnego Konserwatora Zabytków, Toruń, 1997. Twierdze pruskie i niemieckie na północnych i zachodnich ziemiach Polski – stan badań i problematyka konserwatorska. Skróty materiałów z konferencji naukowej zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Fortyfikacji i Generalnego Konserwatora Zabytków, Nysa, 1993*, oprac. L. Narębski, TPF – Zebra, Warszawa – Kraków 1998 (Fortyfikacja 5), s. 10. Kwestię rzekomej nieoryginalności dzieła Freytaga referuje autor na s. 11.

⁷ *Ibid.*, s. 12. Nowak wskazuje ponadto na Kurcjusza Rufusa, Juliusza Cezara, Witruwiusza, Liwiusza, Frontyna i Ps.-Hyginusa Gromatyka (*De munitione castrorum* I 21–22). Wymienia ponadto jedenastu późniejszych autorów prac, z których korzystał Freytag.

⁸ Serczyk, *op. cit.*, s. 79.

⁹ *Ibid.*

¹⁰ *Ibid.*

3. Fragment wewnętrznego dziedzińca (atrium) obecnego kiejdańskiego *gymnasium illustre*

Z polecenia i na koszt księcia Janusza Radziwiłła uczeni koledzy Freytaga przygotowali tekst łacińskiego epitafium, które upamiętniało przynioty i dokonania zmarłego. Epitafium to zostało wmurowane w wewnętrzną, południową ścianę kościoła ewangelickiego i tam do dziś się znajduje. Świątynia została niedawno odnowiona, teren wokół niej ładnie uporządkowany, jednak wewnątrz wymaga jeszcze prac renowacyjnych. Już teraz została zwrócona wiernym, ale nabożeństwa tymczasem odbywają się rzadko, bo i środowisko kiejdańskich ewangelików nie jest liczne.

Tekst epitafium szybko stał się znany, jako że zdążył uwzględnić je Szymon Starowolski w swoich *Monumenta*¹¹, wydanych pięć lat po śmierci Freytaga¹². Co ciekawe, uwzględnił je Friedrich Johann Buck w swoich *Żywotach pruskich matematyków*¹³, a u nas upowszechnił je również Feliks Bentkowski w drugim tomie swej *Historii literatury polskiej*¹⁴, niemal wiernie przepisując tekst ze Starowolskiego. Autor poświęcił Adamowi Freytagowi i jego dziełu „o sztuce warowania i bronienia twierdz” osobny paragraf w swoim opracowaniu.

¹¹ Simon Starovolscius, *Monumenta Sarmatarum beatae aeternitati adscriptorum*, Cracoviae 1655, s. 315–316.

¹² Serczyk pomylił się pisząc, że *Monumenta* wydane zostały w roku śmierci Freytaga („w tymże roku 1650”), Serczyk, op. cit., s. 80.

¹³ Zob. Friedrich Johann Buck, *Lebensbeschreibungen derer verstorbenen preußischen Mathematiker überhaupt, und [...] Christian Otters insbesondere [...]*, Königsberg – Leipzig 1764, s. 302.

¹⁴ F. Bentkowski, *Historia literatury polskiej wystawiona w spisie dzieł drukiem ogłoszonych*, t. II, Warszawa – Wilno 1814, s. 359, w przypisie.

4. Odnowiony zbór ewangelicki w Kiejdanach, w którym znajduje się epitafium Freytaga

Zaskakuje fakt, że brzmienie tekstu u Starowolskiego jest aż tak zgodne z kamiennym oryginałem, czego oczywiście *a priori* nie można było stwierdzić. Naturalnie trudno byłoby się spodziewać, że Starowolski zadba w wydaniu o wierne przekazanie graficznego układu inskrypcji oraz niuanse epigraficzno-ortograficzne, ale i tak, wyjąwszy parę drobiazgów i jedno miejsce, które najwyraźniej sam zinterpretował, jego przekaz jest stosunkowo dokładny. Natomiast u Bentkowskiego (i u Bucka) tekst przepisany jest *in continuo*, bez zachowania jakiegokolwiek troski o układ poszczególnych linijek, co jednak w tym wypadku jest najzupełniej zrozumiałe.

Dzięki fotografii, jaką wykonał J. Stępień przed trzydziestu laty¹⁵, można stwierdzić, że epitafium było wówczas podobnie, choć, jeśli chodzi o inskrypcyjną tablicę, znacznie lepiej zachowane niż obecnie. Dzięki tej dawniejszej fotografii (i Starowolskiemu) można dokładnie ocenić aktualny stan zachowania oryginalnego tekstu i podać jego brzmienie:

D(ATVR) O(MNIBVS) M(ORI). ADAMO FREYTAGIO THORVN[ENSI],
 PHILOSOPHIAE AC VTRIVSQUE MEDICINAE DO[CTORI],
 ILLVSTRIS GYMNASII CAIODVNENSIS¹⁶ MATHESEOS
 EXTRAORDINARIO PR[OFESSORI],
 VIRO

¹⁵ Ta czarno-biała fotografia, wykonana w 1988 r., widnieje na s. 18 przywołanego wyżej, w przyp. 6, tomu *Twierdza Toruń...* Samym tekstem epitafium, o ile mi wiadomo, nikt się u nas nie zajmował.

¹⁶ Buck nawiasowo objaśnia jeszcze, gdzie się Kiejdany znajdują: „[in Samogitia]”.

VITA, MORIBVS, ERVDITIONE, GENERE ET PROFESSIONE NOBILISSIM[O,
 QVI
 ADOLESCENTIAM STVDIIS,
 IVVENTVTTEM VARIIS PEREGRINATIONIBVS,
 AETATEM VIRILEM BELLICIS IN BELGIO EXPEDITIONIBVS,
 SVB AVSPICIIS INPRIMIS FRIDERICI HENRICI¹⁷ AVRIACI:¹⁸
 PRINCIPIIS AD SYLVAM DVCIS¹⁹,
 RELIQVVM AETATIS PROFESSI]ONI MATHESEOS
 AC MEDICINAE PRAXI,
 TOTVM AVTEM AB OBSIDIONE TRAIECTI AD MOSAM²⁰
 VSQVE AD VLTIMVM VITAE ANNVVM MDCL
 SERVITIIS ILLVSTRISSIMI SACRI ROMANI IMPERII PRINCIPIIS,
 DVC(IS) IANVSI[I R]ADZIVILII
 [IMPEND]IT.
 SCHOLARCHAE IVSSV AC SVMPTV OPTI]MI PRINCIPIIS
 ET PATRONI POSVERE.
 [VIXIT ANN]OS XLII.
 [FILIVM NON RELIQVIT²¹, LIBRVM] RELIQVIT, CVI TITVLVS
 [ARCHITECTVRA] MILITARIS²².

Uwagi epigraficzne: tekst wyśrodkowany, majuskuła, litera U zapisana przez V. Ligatury: Æ (PHILOSOPHIAE, AETATEM, AETATIS, VITAE, MEDICINAE, SCHOLARCHAE). *Signum abbreviationis* – (kreska nad samogłoską): nad A (SYLVAM, MOSAM); nad V (TOTVM, VLTIMVM, ANNVVM); oraz nad E (AVTEM). Enklawa: Os (MATHESEOS) – tylko w linijce 4. Skrócenia wyrazowe zaznaczone są dwukropkiem: AVRIACI:, DVC:.

¹⁷ Fridericus Henricus Auriacus to książę Fryderyk Henryk Orański (1584–1647), syn Wilhelma I Orańskiego, stadhouder (namiestnik) pięciu niderlandzkich prowincji oraz jeden z najlepszych dowódców wojskowych w pierwszej połowie XVII w., który pomyślnie prowadził swe kampanie w końcowym etapie osiemdziesięcioletniej wojny z Hiszpanami (1568–1648).

¹⁸ AVRIACI: inskrypcja; u Starowolskiego (Bucka i Bentkowskiego): *Arausionensium*. Powstaje jednak pytanie, czy znak skrócenia w ogóle był potrzebny? Holenderskiemu *Principatus Auriacus* odpowiada niemieckie *Principatus Arausionensis*.

¹⁹ *Sylva Ducis* – miasto w Holandii = 's-Hertogenbosch (fr. Bois le Duc), twierdza oblegana i zdobyta przez Fryderyka Henryka Orańskiego w 1629 r.

²⁰ *Traiectum ad Mosam* = Maastricht. Miasto to oblegał (i zdobył) Fryderyk Henryk Orański w 1632 r.

²¹ Niewykluczone, że można tu doszukiwać się jakiegoś dalekiego echa retorycznie wykorzystanego stwierdzenia dotyczącego Marka Aureliusza, *qui si felix fuisset, filium non reliquisset*, zob. *SHA* I 18, 5, 1 – Iulius Capitolinus (tym synem był Kommodus).

²² U Bentkowskiego ciąg dalszy w brzmieniu: *nova et aucta*, czego ani u Starowolskiego, ani w tekście inskrypcji nie ma. Najwyraźniej uzupełnienie to zostało dodane na podstawie znajomości pełnego łacińskiego tytułu dzieła Freytaga (zob. wyżej, przyp. 4). Podobnie postąpił wcześniej Buck.

5. Dawniejszy i obecny stan epitafium Adama Freytaga

Tekst inskrypcji w możliwie wiernym przekładzie:

DANE JEST WSZYSTKIM UMRZEĆ.
 ADAMOWI FREYTAGOWI, TORUNIANINOWI,
 DOKTOROWI FILOZOFII I NAUK MEDYCZNYCH,
 ZNAKOMITEGO GIMNAZJUM KIEJDAŃSKIEGO
 PROFESOROWI NADZWYCZAJNEMU MATEMATYKI,
 MĘŻOWI
 Z RACJI ŻYWOTA, OBYCZAJÓW, WYKSZTAŁCENIA, URODZENIA
 I PROFESJI NAJSZLACHETNIEJSZEMU,
 KTÓRY
 WIEK MŁODZIEŃCZY POŚWIĘCIŁ NAUCE,
 MŁODOŚĆ RÓŻNYM PODRÓŻOM,
 WIEK MĘSKI WOJENNYM KAMPANIOM W BELGII,

GŁÓWNIEM POD KOMENDĄ FRYDERYKA HENRYKA
 KSIĘCIA ORAŃSKIEGO POD 'S-HERTOGENBOSCH,
 POZOSTAŁE ŻYCIE WYKŁADANIU MATEMATYKI
 I PRAKTYCE LEKARSKIEJ²³,
 NIEPODZIELNIE²⁴ ZAŚ – OD OBLĘŻENIA MAASTRICHT
 AŻ DO OSTATNIEGO ROKU ŻYCIA 1650 –
 SŁUŻBIE JAŚNIE OŚWIECONEGO KSIĘCIA ŚWIĘTEGO
 IMPERIUM RZYMSKIEGO,
 KSIĘCIA JANUSZA RADZIWIŁŁA.
 Z POLECENIA I NA KOSZT NAJLEPSZEGO KSIĘCIA
 I PATRONA SCHOLARCHOWIE²⁵ <EPITAFIUM TO> POŁOŻYLI.
 ŻYŁ LAT 42.
 SYNA NIE POZOSTAWIŁ²⁶, KSIĄŻKĘ POZOSTAWIŁ POD TYTUŁEM
 ARCHITEKTURA WOJSKOWA.

Mieszkańcy Kiejdan pamiętają i dziś o Adamie Freytagu, czego najlepszym dowodem jest umieszczenie okolicznościowej tablicy na ścianie kiejdańskiego gimnazjum, która upamiętnia jego chyba najbardziej znanego profesora. Oryginalny napis ułożony jest w języku litewskim (il. 6).

Przekład tekstu litewskiego widniejącego na tablicy w Kiejdanach: W LATACH 1640–1650 | W ZNAKOMITYM GIMNAZJUM W KIEJDANACH | JAKO PROFESOR MATEMATYKI | PRACOWAŁ EUROPEJSKIEJ SŁAWY ZNAWCA WOJSKOWEJ INŻYNIERII, DZIEŁA | ARCHITECTURA MILITARIS NOVA ET AUCTA (1631) | AUTOR, DOKTOR FILOZOFII I MEDYCYNY, | KSIĘCIA JANUSZA RADZIWIŁŁA NADWORNÝ | LEKARZ, | ADAM FREYTAG, TORUNIANIN, | 1608–1650.

Jeśli chodzi o domniemany wizerunek Freytaga, to płaskorzeźby na obu tablicach, toruńskiej i kiejdańskiej, stylistycznie bezpośrednio nawiązują do barokowego jego popiersia, które zachowało się do dziś, tyle że nie w Kiejdanach, lecz w Kownie, w tamtejszym Narodowym Muzeum Sztuki imienia Mikalojusas Konstantinasa Čiurlionisa, ściśle zaś mówiąc w siostrzanej Galerii Sztuki imienia Mykolasa Žilinskasa

²³ Wiadomo, że Freytag był domowym lekarzem Janusza Radziwiłła i to on zalecił księciu w 1641 r. skorzystanie z kuracji balneologicznej (szczegół ten znamy z korespondencji księcia Janusza, o czym zob. Serczyk, op. cit., s. 80).

²⁴ W oryginale TOTVM, którego znaczenie w tym miejscu wymaga wyjaśnienia. Wcześniejszy żywot Freytaga został w inskrypcji podzielony między kolejne etapy jego życia. Ostatni był w całości (*totum*) związany z kiejdańskim okresem, czyli już nie trzeba było go dzielić.

²⁵ W oryginale SCHOLARCHAE. *Scholarches* jest terminem greckim, który oznaczał przełożonego (kierownika) szkoły.

²⁶ Ale miał aż cztery córki, jak ustalił to K. Mikulski, *Dom i środowisko rodzinne Adama Freytaga*, [w:] *Twierdza Toruń...* (zob. wyżej, przyp. 6), s. 22. Związek małżeński z młodszą Barbarą, córką gdańszczanina Hansa Beckera i torunianki, Barbary Hübner, zawarty został w 1634 r.

6. (z lewej) Kiejdany – okolicznościowa tablica upamiętniająca Adam Freytaga
 7. Barokowe popiersie Freytaga z muzeum w Kownie

(był on znanym litewskim kolekcjonerem, żyjącym w latach 1904–1992). Jednak daremnie byłoby poszukiwanie owej rzeźby w którejś z sal wystawowych tej galerii, jako że znajduje się ona w jednym z pomieszczeń magazynowych, sąsiadując tam z kilkoma innymi eksponatami muzealnymi. I tylko dzięki ogromnej życzliwości pań Aistė Praškevičiūtė oraz Gabrielė Mačienė udało się zobaczyć ową rzeźbę i ją sfotografować. Na koniec dodam jeszcze, że wedle uzyskanej w Kownie informacji ten barokowy biust Freytaga, dzieło nieznanego autora, pochodzi z niegdysiejszej kolekcji Ogińskich.

wzappel@umk.pl

ARGUMENTUM

In ecclesia Calvinistarum sita Caioduni, quod est oppidum Lithuaniae, invenitur inscriptio celebrans memoriam Adami Freytag Thoruniensis (1608–1650), auctoris libri, cui titulus est Architectura militaris nova et aucta. Hic editur inscriptio et narratur de ipso Adamo Freytag.